

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/rys-historyczny/po-1991/24096, Centrum-Szkolenia-Strazy-Granicznej.html>
2024-07-16, 20:23

Centrum Szkolenia Straży Granicznej im. Żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza w Kętrzynie

Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie jest jednym z trzech ośrodków w Straży Granicznej przygotowujących wysoko wykwalifikowane kadry do prestiżowej i odpowiedzialnej służby w ochronie granic Rzeczypospolitej Polskiej. Swoją działalność realizuje w oparciu o obiekty, w których szkolenie dla potrzeb formacji granicznych prowadzone jest od ponad sześćdziesięciu lat, kontynuując wieloletnie tradycje szkolnictwa zawodowego powstałych po II wojnie światowej Wojsk Ochrony Pogranicza.

Zapoczątkowane w 1989 roku zmiany ustrojowe w Polsce wpłynęły między innymi na decyzje władz o przebudowie i przystosowaniu systemu ochrony granic do nowych warunków społeczno-politycznych Państwa. Wiązało się to z koniecznością reorganizacji nie tylko służby granicznej, ale również szkolnictwa zawodowego.

Punktem wyjścia stała się uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 12 października 1990 roku Ustawa o Straży Granicznej, w oparciu o którą Minister Spraw Wewnętrznych wydał Zarządzenie Nr 47 z dnia 16 maja 1991 roku o rozformowaniu Wojsk Ochrony Pogranicza i utworzeniu Straży Granicznej. Konsekwencją zachodzących zmian było wydanie przez Komendanta Głównego Straży Granicznej Zarządzenia Nr 21 z dnia 7 maja 1991 roku, w którym w miejsce Centrum Szkolenia WOP powołano do życia Centrum Szkolenia Straży Granicznej.

Pierwszym Komendantem Centrum Szkolenia Straży Granicznej został płk rez. SG dypl. Marek ŚMIAŁKOWSKI (07.05.1991-29.02.1992, zmarł 05.06.1992).

Funkcję komendanta pełnili kolejno:

płk rez. SG dypl. Stanisław MANEK (01.03.1992-30.09.1994)

ppłk rez. SG dr Lech GROCHOWSKI (01.10.1994-23.09.1998)

płk SG Jarosław SUSZEK (24.09.1998-18.05.2003)

płk rez. SG dypl. Wiesław MRUGAŁA (19.05.2003-07.05.2007)

ppłk SG Henryk RACZKOWSKI (08.05.2007-02.03.2010)

Od 3 marca 2010 roku funkcję Komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej pełni płk SG Andrzej RYTWIŃSKI.

Po roku od utworzenia Centrum, Komendant Główny Straży Granicznej ppłk dypl. Krzysztof Janczak decyzją z dnia 6 lipca 1992 roku nadał Centrum Szkolenia SG sztandar, którego uroczyste wręczenie nastąpiło w dniu 14 listopada 1992 roku. Aktu poświęcenia sztandaru dokonał ówczesny Biskup Polowy Wojska Polskiego gen. bryg. Sławoj Leszek Głódź.

W ten sposób zakończył się kolejny etap historii szkoły i rozpoczął nowy, jakże odmienny od poprzednich.

Dostosowanie Straży Granicznej do standardów Unii Europejskiej, nieustanna potrzeba podnoszenia kwalifikacji, wiedzy i umiejętności niezbędnych do skutecznego przeciwdziałania, ujawniania i zwalczania przestępczości związanej z ruchem granicznym, nielegalną migracją, aktami terroru, fałszerstwami dokumentów, przemytem narkotyków, szkodliwych substancji promieniotwórczych, chemicznych i biologicznych, odpadów, przemytem towarów i skradzionych samochodów, zwiększający się ruch graniczny oraz systematyczne doposażenie formacji w coraz nowocześniejszy sprzęt techniczny sprawiło, że Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie rozpoczęło dostosowywanie oferty szkoleniowej do nowych warunków. Głównym celem, który przyświecał kierownictwu szkoły było jak najlepsze i profesjonalne przygotowanie funkcjonariuszy Straży Granicznej do realizacji ustawowych zadań w ochronie granicy Rzeczypospolitej Polskiej w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości.

W ciągu 20 lat od powołania Straży Granicznej, Centrum Szkolenia SG podlegało licznym zmianom strukturalno-organizacyjnym. Był to również okres modyfikowania profilu nauczania i dokonywania zasadniczych zmian w metodyce szkoleń, którymi objęto dotychczas ponad dwadzieścia dwa tysiące słuchaczy.

W procesie dydaktyczno-wychowawczym do podstawowych zadań Centrum należy między innymi:

- przygotowanie przyszłych podoficerów, chorążych i oficerów zgodnie z potrzebami jednostek organizacyjnych SG
- prowadzenie kursów specjalistycznych i doskonalących dla funkcjonariuszy i pracowników cywilnych SG o wielu specjalnościach
- udzielanie pomocy szkoleniowej jednostkom organizacyjnym SG
- organizowanie konferencji, seminariów i sympozjów
- prowadzenie szkoleń na rzecz służb granicznych innych państw wykonujących zadania w ochronie granic, porządku i bezpieczeństwa publicznego
- prowadzenie działalności badawczej i wydawniczej na potrzeby własne i jednostek organizacyjnych SG

W murach kętrzyńskiej szkoły realizowane są szkolenia z zakresu ochrony granicy państwowej, prawa, kryminalistyki, fałszerstw dokumentów, pirotechniki, bezpieczeństwa w komunikacji lotniczej, taktyki i techniki interwencji oraz języków obcych.

Wszystkie szkolenia, oprócz wyposażenia słuchaczy w określoną specjalistyczną wiedzę, mają za zadanie wyrobienie określonych nawyków i umiejętności koniecznych podczas wykonywania codziennych, niełatwych obowiązków służbowych.

Szkolenia prowadzone są w salach wykładowych i specjalistycznych laboratoriach wyposażonych w najnowocześniejszy sprzęt techniczny. Słuchacze poznają tajniki wykonywania zawodu i zastosowania sprzętu i urządzeń analogicznych do tego, które znajdują się na wyposażeniu jednostek organizacyjnych Straży Granicznej.

Centrum dysponuje dwiema halami sportowymi, kortami tenisowymi, pełnowymiarowym boiskiem i strzelnicą pistoletową krytą oraz odkrytą. Posiada nowoczesną i komfortową bazę noclegową. Szkolenia odbywają się również w realnych warunkach służby granicznej w jednostkach organizacyjnych Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej w Kętrzynie.

Kętrzyńska szkoła Straży Granicznej znana jest w cywilnych środowiskach akademickich z organizacji licznych sympozjów i konferencji naukowych, których efektem są liczne publikacje pokonferencyjne, artykuły i skrypty oraz filmowe i fotograficzne materiały dydaktyczne.

Działalność poligraficzna i wydawnicza Centrum Szkolenia SG jest ściśle związana ze sferą dydaktyki, badań naukowych oraz funkcjonowaniem Centrum jako jednostki organizacyjnej Straży Granicznej. Ukazujące się nakładem Centrum Szkolenia SG publikacje, to zarówno opracowania naukowe, jak i pomoce służące celom szkoleniowym. Prezentacji mniejszych objętościowo opracowań służy wydawany kwartalnie od kwietnia 1993 r. Biuletyn - „Problemy Ochrony Granic” (oznaczony symbolem ISSN, co oznacza, że publikacje w nim zamieszczane znajdują się w międzynarodowym systemie informacji o wydawnictwach ciągłych, który jest źródłem informacji w kraju i za granicą).

W swojej działalności Centrum Szkolenia Straży Granicznej współpracuje z licznymi ośrodkami akademickimi, w tym między innymi z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, Uniwersytetem w Białymstoku, Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz szkołami resortowymi - Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, Centralnym Ośrodkiem Szkolenia Służb Więziennych w Kaliszu.

Aktywna współpraca prowadzona jest także w obszarze współpracy międzynarodowej, a w szczególności z ośrodkami szkolenia służb granicznych Litwy, Łotwy i Estonii, które są strategicznymi partnerami Centrum Szkolenia SG. Efektem prowadzonej od wielu lat współpracy są wyjazdy wykładowców Centrum Szkolenia Straży Granicznej na szkolenia zagraniczne, jak również szkolenia realizowane na rzecz służb granicznych Azerbejdżanu, Kirgizstanu, Tadżykistanu, Uzbekistanu, Ukrainy, Kosowa, Serbii i Czarnogóry.

Centrum Szkolenia Straży Granicznej współpracuje również z organizacjami i agencjami międzynarodowymi: Europejską Agencją Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych Państw Członkowskich UE FRONTEX, Międzynarodowym Centrum Rozwoju

Polityki Migracyjnej (Integration Centre for Migration Policy Development - ICMPD), Międzynarodową Organizacją do Spraw Migracji (International Organization for Migration - IOM).

Centrum znane jest również w społeczności lokalnej i regionalnej z racji aktywnie prowadzonej współpracy ze szkołami, z którymi posiada podpisane porozumienia (w Bieżuniu, Białymstoku i Kętrzynie).

Współpraca opiera się przede wszystkim na:

- udziale funkcjonariuszy Centrum w istotnych uroczystościach szkół patronackich
- przeprowadzeniu zajęć na rzecz społeczności szkolnej
- wspieraniu procesu dydaktycznego
- pomocy w organizacji obozów szkoleniowego

Ponadto, Centrum Szkolenia Straży Granicznej objęło patronatem Gimnazjum im. Straży Granicznej w Bezledach i Szkołę Podstawową im. Straży Granicznej w Barcianach, czynnie uczestnicząc w edukacji patriotycznej dzieci i młodzieży w ramach zajęć z historii o polskich formacjach granicznych.

Symboliczne znaczenie ma również zapoczątkowany przed paru laty przez ówczesnego kapelana Centrum ks. prałata płk. SG dr. Zbigniewa KĘPĘ patronatu nad Domem Dziecka, a w chwili obecnej Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą w Bartoszycach. Dzięki ofiarności kadry, pracowników i słuchaczy kilkakrotnie zakupiono niezbędne przybory szkolne oraz udzielono pomocy w organizacji wypoczynku letniego wychowankom placówki.

We wrześniu 2004 roku Centrum Szkolenia SG, jako pierwsza jednostka organizacyjna Straży Granicznej zdobyła Certyfikat Zarządzania Systemem Jakości ISO 9001-2001 w zakresie świadczenia usług edukacyjnych związanych z procesami szkolenia.

Jedną z ważniejszych chwil w życiu każdej jednostki organizacyjnej jest nadanie imienia i sztandaru.

16 maja 2007 roku Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji na wniosek Komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie nadał Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie imię „*Żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza*”. Naturalną konsekwencją było podjęcie starań, celem ufundowania kętrzyńskiej jednostce sztandaru.

Dnia 5 maja 2008 roku Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji nadał Centrum nowy sztandar ufundowany przez Społeczeństwo Ziemi Warmińsko-Mazurskiej.

Wykładowcy Zespołu Wychowania Fizycznego kętrzyńskiego Centrum przez wiele lat stanowili trzon reprezentacji Straży Granicznej w lekkoatletyce, biorąc udział w Mistrzostwach Świata Formacji Policyjnych: w Sztokholmie, Indianapolis, Barcelonie oraz

Quebeku, zdobywając szereg tytułów mistrzowskich i wicemistrzowskich.

W chwili obecnej, biorąc pod uwagę szereg zmian etatowych i strukturalnych, nad prawidłową realizacją procesu kształcenia w Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie czuwają następujące komórki organizacyjne:

Kierownictwo - w skład którego wchodzi:

Zespół Stanowisk Samodzielnych oraz Zespół Nadzoru i Kontroli

Zakład Organizacji Dydaktyki

Zakład Graniczny

Zakład Prawa

Zakład Działań Interwencyjnych

Zakład Zabezpieczenia Technicznego Granicy

Zakład Humanistyczny

Zakład do Spraw Cudzoziemców

Zakład Kryminalistyki

Pododdziały Szkolne

Wydział Prezydialny

Wydział Zabezpieczenia Szkolenia

Wydział Kadr

Samodzielna Sekcja Ochrony Informacji Niejawnych

Dzisiaj należy potwierdzić wymierne, dające się określić efekty wieloletniej działalności dydaktycznej kętrzyńskiej szkoły Straży Granicznej.

Zajęcia prowadzone są z maksymalnym wykorzystaniem doświadczeń zawodowych specjalistów z oddziałów Straży Granicznej w oparciu o nowe, aktywne metody nauczania. System pomiaru efektywności pracy uwidacznia wzrost poziomu umiejętności słuchaczy notowany w trakcie testów kompetencyjnych i egzaminów. Potwierdzają to również dobre i bardzo dobre wyniki w służbie osiągnięte przez absolwentów Centrum Szkolenia Straży Granicznej.

Opracowanie: Wydział Prezydialny Centrum Szkolenia Straży Granicznej.

Źródło: Informacja przygotowana na konferencję naukową nt.: „80. Rocznica powołania Straży Granicznej II RP”,

Kronika CSSG 1991 – 2001,

Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie.

